

**Lesnická
a dřevařská
fakulta**

**OBCHOD S DŘÍVÍM A
DŘEVAŘSKÝMI VÝROBKY**

Projekt FRVŠ 3187/2011/F5/b

Právní základy obchodování

přednáška č. 3

Mendelova
univerzita
v Brně

Ing. Dalibor Šafařík
Ing. Jiří Holický

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Obchodní právo

- **Upravuje majetkoprávní postavení podnikatelů a majetkoprávní vztahy mezi nimi, popř. i některé veřejnoprávní vztahy mezi podnikateli a státem, při výkonu podnikatelské činnosti**
- Základním legislativním předpisem v obchodním právu ze zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Ústavní zákony, ze kterých svobodné obchodování vychází

- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Zde je zakotveno právo každého občana podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost a také vlastnit majetek.

Kodexy

- Z.č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- Z.č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- Z.č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Z.č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení
- Z.č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním

Obchodní závazkové vztahy

- ☐ závazkové vztahy upravené obchodním zákoníkem
- ☐ Zpravidla jde o vztahy vznikající mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti
- ☐ Obchodní závazkové vztahy jsou zpravidla zakládány smlouvou

Druhy obchodů

- Relativní obchod
- Absolutní obchod
- Absolutní „neobchod“
- Fakultativní obchod

Relativní obchod

- Závazkový vztah, jehož obchodní povaha je vázána na určité podmínky. Při splnění těchto podmínek je vztah posuzován jako obchod (tj. v režimu obchodního práva), v opačném případě jako neobchod (tj. v režimu občanského práva).
- Onou podmínkou je obvykle typ smluvních stran (podnikatelé, nepodnikatelé). Příkladem může být kupní smlouva, která je-li uzavírána mezi podnikateli a týká se jejich podnikatelské činnosti, je považována za obchod. Je-li uzavírána mezi občanem nepodnikatelem a prodejcem podnikatelem, nebo mezi dvěma nepodnikateli, pak se jedná o neobchod.

Absolutní obchod

- Závazkový vztah, který je vždy považován za obchod (tj. řídí se vždy ustanoveními obchodního zákoníku) bez ohledu a povahu jeho účastníků.
- V českém právu jsou tyto závazkové vztahy vyjmenovány v § 261 odst. 3 obchodního zákoníku. Např. smlouva o prodeji podniku.

Absolutní neobchod

- Závazkový vztah, který je vždy neobchodem (tj. řídí se ustanoveními občanského zákoníku) bez ohledu na povahu jeho účastníků (tj. i mezi podnikateli).
- Až na výjimku směnné smlouvy jsou jím všechny smluvní typy upravené pouze v občanském zákoníku (např. darovací smlouva). Též zkráceně "neobchod", pojem "relativní neobchod" se nepoužívá.

Fakultativní obchod

- závazkový vztah, který je po dohodě jeho účastníků obchodem (tj. řídí se ustanoveními obchodního zákoníku)

Obchodní smlouvy a záruka za jakost

- Smlouvy jsou dvoustranné nebo vícestranné právní úkony
- Průběh kontraktační procesu:
 1. Návrh smlouvy (oferta)
 2. Akceptace
 3. Smlouva je uzavřena v okamžiku, kdy se střetnou dva shodné projevy vůle.

Záruka za jakost

Závazek, že dodané zboží bude po určitou dobu způsobilé pro použití ke smluvenému, jinak k obvyklému účelu, nebo že si zachová smluvené, jinak obvyklé vlastnosti.

Neexistuje zákonná záruka, musí být výslovně sjednána.

Záruka za vady není totéž co odpovědnost za vady zboží!

Kupní smlouva (§ 409 až 470 obchod. zák.)

- Kupní smlouvou si prodávající zajišťuje prodání určitého zboží a kupující koupi určitého zboží, a to movitých věcí.

Základním závazkem:

1. **prodávajícího** je sjednané zboží kupujícímu dodat a převést na něj vlastnické právo, resp. zajistit, aby na něj vlastnické právo přešlo,

2. **kupujícího** je zboží převzít a zaplatit,

a k tomu přistupuje povinnost kupujícího poskytnout prodávajícímu spolupůsobení, je-li potřebné.

Předmětem kupní smlouvy mohou být jen věci movité, a to jak věci určené jednotlivě (jedna věc nebo více jednotlivě určených věcí), tak i druhově (určené co do druhu a množství). Věcí se rozumí předměty a ovladatelné přírodní síly (elektrická energie, teplo apod.).

Podstatné náležitosti kupní smlouvy (§ 409 a 410 obchod.zák.)

- **Určení zboží**, které je předmětem dané kupní smlouvy, a
- **Sjednání ceny**, a to přímé nebo nepřímé (částkou, sjednáním způsobu stanovení ceny nebo odkazem na obvyklou cenu).

Všechny další podmínky závazkového vztahu a jednotlivé povinnosti a jednotlivá práva obou smluvních stran vyplynou z právní úpravy, ovšem strany mají plnou možnost si kteroukoli otázku upravit ve smlouvě speciálně, protože s výjimkou určitého omezení pro dohodu o přechodu nebezpečí škody na zboží a přechodu vlastnictví je úprava kupní smlouvy v obchodním zákoníku dispozitivní a strany se mohou dohodnout odchylně od úpravy předpokládané zákonem.

Další náležitosti kupní smlouvy

- **Dodací lhůta** (přesná, určitá)
- **Množství zboží** (přesně, s tolerancí)
- **Jakost a provedení zboží** (nutné respektovat ustanovení z.č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, z.č.59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku a z.č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.
- **Doklady ke zboží** (Prodávající je povinen předat kupujícímu doklady, které jsou nutné k převzetí a k užívání zboží, a rovněž další doklady stanovené ve smlouvě.
- **Místo a způsob dodání zboží**
 - zda smlouva určuje místo dodání nebo je výslovně neurčuje
 - zda podle smlouvy prodávající zboží kupujícímu odesílá nebo ne.

Doložky INCOTERMS – výťah

- **EXW – ze závodu** Prodávající nese náklady a nebezpečí do doby, kdy je zboží dáno kupujícímu k dispozici, od té doby je nese kupující. Prodávající zajišťuj možnost kupujícího zboží převzít.
- **FCA – vyplaceně dopravci v ujednaném místě** Prodávající nese náklady a nebezpečí do předání zboží určenému dopravci v určeném místě, od okamžiku dodání nese náklady a nebezpečí kupující.
- **CPT – dopravné placeno do ujednaného místa určení** Prodávající zajišťuje přepravu zboží, nese náklady na přepravu do sjednaného místa určení, nebezpečí na zboží přechází předáním zboží prvému dopravci.
- **CIP – dopravné a pojištění do ujednaného místa určení** Od předchozí doložky se liší jen tím, že prodávající zajišťuje též pojištění zboží.

Doložky INCOTERMS – výťah

- **DAF – s dodáním na hranici v ujednaném místě**
Prodávající nese náklady do dodání zboží do sjednaného místa na hranici, k dodání a přechodu nebezpečí dochází v tomto sjednaném místě.
- **DDU – s dodáním do ujednaného místa určení, clo neplaceno**
K dodání dochází, když je zboží dáno k dispozici kupujícímu v ujednaném místě určení včetně jeho vykládky a po provedení celních formalit. Dodáním přechází na kupujícího nebezpečí a náklady na zboží. Clo samo platí kupující.

Těchto doložek používaných v praxi mezinárodního obchodu a vymezujících místa a způsoby dodání zboží je celkem 13. Výše uvedení jsou nejčastěji používány.

Smlouva o skladování (§ 527 obchod.zák.)

- V praxi méně častá smlouva
- Skladovatel se zavazuje převzít určitou věc, aby ji uložil, a opatroval za úplatu (skladné).
- **Vždy za úplatu**, skladné však nemusí být výslovně stanoveno.
- **Skladištní list** – musí dojít k **písemnému potvrzení** převzetí věci
- **Doba skladování**
 - a) na dobu určitou
 - b) na dobu neurčitou

Mezinárodní dovozní případ

- A. Přípravné práce související s dovozní operací
 - Důvody k zahájení případných prací u dovozce
 - Shromažďování podkladů
 - Průzkum trhu a výběr smluvní strany
 - Volba dopravní cesty a dopravního prostředku
 - Ochrana spotřebitele (dovozní licence)
- B. Sjednání dovozního obchodního případu
 - Smlouva o dovozu
 - Kalkulace dovozní ceny
 - Tendrové řízení
- C. Realizace dovozního obchodního případu
- D. Likvidace dovozního obchodního případu

Mezinárodní vývozní případ

A. Přípravné práce související s vývozní operací

- Důvody k zahájení případných prací u dovozce
- Shromažďování podkladů
- Průzkum trhu a výběr smluvní strany
- Volba dopravní cesty a dopravního prostředku
- Akvizice

B. Sjednání vývozního obchodního případu

- Návrh kupní smlouvy
- Úvěrové pojištění
- Kalkulace prodejní ceny
- Tendrové řízení

C. Realizace vývozního obchodního případu

D. Uzavření vývozního obchodního případu

Otázky

1. Uved'te hlavní legislativní předpisy upravující obchodní právo v ČR.
2. Charakterizujte hlavní druhy obchodů.
3. Jaké jsou podstatné náležitosti kupní smlouvy dle obchod.zák.?
4. Co upravují doložky INCOTERMS?
Charakterizujte nejčastěji používané
5. Popište postup realizace mezinárodního dovozního a vývozního obchodního případu.

Literatura

- FALDYNA, F. a kol. 2010. *Obchodní právo*. Praha, Wolters Kluwer: 2.vyd.1170 s. ISBN 978-80-7357-577-9.
- JANATKA , F. a kol. 2000. *Realizace vývozního obchodního případu*. Praha, VELRYBA: 2. vyd. 159 s.
- JANATKA , F. a kol. 1998. *Dovozní obchodní případ*. Praha, VELRYBA: 1. vyd. 132 s.